

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות קכב.

עין משפט
נר מצוה

לג א מיי פ"ג מהל'
גרושין ה"ב סמג
עשין ז טו"ש"ע אה"ע סי'
ז סע"ף ד':
לד ב מיי שם הל' יא
והל' בו טו"ש"ע שם
סע"ף ז':
לה ד מיי שם הל' כב
טו"ש"ע שם סע"ף
כב:
לז ה טו"ש"ע שם סע"ף י:
לז ו מיי שם הל' כג
טו"ש"ע שם סע"ף כב:
לח ו שם סע"ף י:
לח ח מיי פ"ז מהל'
גרושין ה"ב כב סמג
עשין י טו"ש"ע שם סמג
קמב סע"ף יג:
מ ט מיי שם הלכה ז
וקמב שם טו"ש"ע שם
סמג קמב סע"ף נד:

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות קכב. פי' בקונטרס מפרדם מעוזק ומשומר ושביעית הוא וקשה לו אי (משומר) קודם הדיבור לעולם מותר ואין נראה לר"ת דהא דהיא תניא בת"כ ואת ענני מיריך לא תצור מן המשומר אי אתה צור אצל אתה צור מן המופקר וא"ת דתניא בת"כ ובפרק הבית והעליה (ב"מ ק"ח). שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה קרי כאן ממסקנה ישראל מן המותר (י) לישראל ומשומר אסור לישראל כו' כדפי' ואר"י שלא היו שומרין אותו אלא מונעים רגלי בהמה משם ומודיעין לבני אדם שהם לצורך ומופקר נמי לא שרי לצור אלא ע"י שינוי ובת"כ דקמני מן המשומר אי אתה צור היינו אפי' על ידי שינוי ומן המופקר אתה צור היינו כלומר אוכל'ט:

הלתא ריגלי. שהיו תלמידי חכמים נקבלים לשמוע דרשה הלכות פסח בפסח והיתה שואלת מהם. ובמשוואת הגאונים מלאמי כל הנך ריגלי לאמוראי היינו יוס שמת צו אדם גדול קובעים אותו לכבודו ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יוס מתקצנים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קצרו עם שאר העם להושיב ישיבה שם: **של עלנה** פן. פירות נטיעה הן וישנם משוואתים מפירות אילן זקן: **של עזיקה.** מפרדם מעוזק וגדר סביב לו לשומר והיא שנת שביעית. וקשיא לי דמאי אסור יש כאן אם עבר זמן הדיבור לא שנה מן המשומר ול"ש מן המופקר אסורים וקודם הזמן אלו ואלו מותרים: לא **אמר נלוס.** לאוסרם על כך אלא הלא אחר הרוב שזה משקר ולהשביח מקמו נמכין וכן נטע רבני להודיע שפירות נטיעה הן. וכמדומה לי דהאי עזיקה שם העיר שצארץ ישראל ופירושה משוואתים ואם היה עובד כוכבים זה צוואה לארץ ומשגשם ואמר מעזיקה הבאתי אין מושטין ולומר אמת דבריו ושמה לא נתעשרו ישראל מכרם לו אלא להשביח מקמו. והלא נמי לא נמכין עובד כוכבים זה אלא לאיים על זה שיקצור לו מספוא לבהמותיו: **חבל.** הפסד ועגמת נפש הוא: **קולר.** חצורה: **לכרוס ציטר.** כשצאה ציטר צמורה: **מתני' על פי פה קול.** שמעו קול צועקת פלוני מת ולא ראו אדם כללמו: **גמ' מאי קמ"ל.** רבה צר שמואל דלצית הלל משיאלן וייעבד כותייהו סתם מתני' נמי הכי אמרה וממילא הלכתא היא כסתם משנה: **ציס שמאי היא.** ואין הלכה כאלוהי סתם: **שראו לו דמוס אדם.** מתחלה כשצעק: **צוואה דצוואה.** כל זלו: **לימדני יונסן שיודא.** עד היה לו צקי צבן: **ודלמא לרה הואי.** שגשג אשה צמקוס אחר וצאה לקלקלה והלכה לה: **כשעס הסכנה.** שאדם מסוכן כגון מי שהיה מושלך צבור ואמר כל שומע קולו יכתוב גט לאשתו כותבין ונותנין וסמכינן עליה בכל דבריו שאומר איני הוא פלוני בן פלוני. והכא נמי כשעת הסכנה דמיא שאם לא תאמין ליה לא תמלא אחר ותשז עגונה: **מתני' ונומיסי לו.** כן. (א) הן הדברים שאמרת שכולן חלוקין עליו: **משוגשם בגייסוס.** שאיני יכול לילך אללס ולהעיד זה שמעתי: **גמ' להביא את גיטה.** ממדינת הים ואע"פ שזריכיס אנו למאמר פיה שתאמר צפני נכתב ונחתם דאפי' אדם כשר הביאו כריך לומר כן: **נשים שאמרו.** חמש נשים דפירקין דלעיל (ד' ק"ח): **נאמנוס להביא גיטה.** צפ"צ דגיטין (דף כג.): **מתני' אמרו לו.** לרבי עקיבא מעשה צבני לוי כו': **נומיס להס.** אמרה להס: **ולא תהא כהנה.** כלומר וכי לא תהא בת ישראל או כהנת מיוחסת נאמנת כפונדקית זו גרושה. ובגמ' מפרש מאי גריעותא: **אמר להס.** רבי עקיבא: **לכשפסא הפונדקיס נאמנת.** כלומר לכשימלא דבר זה אמת שהאמינו את הפונדקית שהרי לא עליה סמכו אלא לפי תומה הסיחה והביאה להס מקלו ותרמילו: **נס"א לכשפסא כפונדקיס נאמנת.** כלומר באותו ענין שהאמינו פונדקית הוי נמי שאר אשה נאמנת שהרי פונדקית הויה ועל הסמינים סמכו: והא

דחזו ליה בבואה. צירושלמי רבי אחא בר חנינא צעס רבי חמא הדא דמימא צדקה אצל צעיר אפילו לא ראו צוואה של אדם והא תניין מי שהיה מושלך צבור ואמר מי ששומע קולו יכתוב גט לאשתו הרי אלו יכתבו ויתנו וא"ר נתן והוא שראה צוואה של אדם אמר רבי צון מויקין מלויין צבורות כדרך שהם מלויין צדקות והא דאמר (מגילה ד' ג.) ואל יתן אדם שלום לחברו צלילה דמיאשטין שמה עד הוא היינו צדקה דומיא דיהושע שהיה חוץ למחנה ישראל צירושלמי פליגי אמוראי צננלא כחזו צעטר מת פלוני או נהרג אס משיאלן את אשתו: פונדקית

תלתא ריגלי אמר לה רב אדא בר אבהה זיל לקמיה דרב יוסף דחרירף סבינא אזלה קמיה פשט מהא (מתניתין) עובד כוכבים שהיה מוכר פירות בשוק ואמר פירות הללו של ערלה הן של עזיקה הן של נטע רבני הן לא אמר כלום לא נתכוון אלא להשביח מקחו אבא יודן איש צידן אמר מעשה בישראל ועובד כוכבים שהלכו בדרך ובא עובד כוכבים ואמר חבל על יהודי שהיה עמי בדרך שמת בדרך וקברתיו והשיאו אשתו ושוב מעשה בקולר של בני אדם שהיו מהלכין לאנטוכיא ובא עובד כוכבים אחד ואמר חבל על קולר של בני אדם שמתו וקברתים והשיאו את נשותיהם ושוב מעשה בששים בני אדם שהיו מהלכין לכרוס ביתר ובא עובד כוכבים ואמר חבל על ששים בני אדם שהיו מהלכין בדרך ביתר שמתו וקברתים והשיאו את נשותיהם: **מתני'** מעידין לאור הנר ולאור הלבנה והמשיאין על פי בת קול מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר איש פלוני בן פלוני ממקום פלוני מת הלכו ולא מצאו שם אדם והשיאו את אשתו ושוב מעשה בצלמון באחד שאמר יאני איש פלוני בן איש פלוני נשכני נחש והרי אני מת והלכו ולא הכירוהו והלכו והשיאו את אשתו: **גמ'** אמר רבה בר שמואל תנא בית שמאי אומרים אין משיאין על פי בת קול וב"ה אומרים משיאין על פי בת קול מאי קמ"ל מתני' היא הא קמ"ל דאי משתכחת סתמא אין משיאין בית שמאי היא: והלכו ולא מצאו: וידלמא עד הוה א"ר יהודה אמר רב שראו לו דמות אדם אינהו נמי דמו דחזו ליה בבואה ואינהו נמי אית להו בבואה (דחזו ליה בבואה דבבואה ודלמא לדידהו אית להו בבואה דבבואה אמר רבי חנינא אמר לי יונתן שידא בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו ודלמא צרה הואי תנא דבי רבי ישמעאל בשעת הסכנה כותבין ונותנין אף על פי שאין מכירין: **מתני'** אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא יהודה בן בבא ונומיטי לו כן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגייסות (מקובלני מר"ג הוקן שמשאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ג. שמה לדברי ואמר מצאנו חבר לרבי יהודה בן בבא מתוך הדבר נזכר ר"ג שנהרגו הרונים בתל ארזא והשיא ר"ג נשותיהן על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד עבד מפי אשה מפי שפחה ר' אליעזר ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה על פי עד אחד ר' עקיבא אומר על ע"פ אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא על פי קרובים: **גמ'** וסבר רבי עקיבא ע"פ אשה לא והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי עקיבא ה"אשה נאמנת להביא גיטה מק"ו ומה נשים שאמרו חכמים אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטהין זו שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שנאמנת להביא גיטה נשים שאמרו חכמים הוא דלא מהימני אשה בעלמא מהימנא לא קשיא כאן קודם שהחזיקו כאן לאחר שהחזיקו: **מתני'** אמרו לו מעשה בבני לוי שהלכו לצוער עיר התמרים וחלה אחד מהם והביאוהו בפונדק ובחזרתם אמרו לפונדקית איה חברנו נומית להם מת וקברתיו והשיאו את אשתו ולא תהא כהנת כפונדקית אמר (י) להו לכשתהא כפונדקית נאמנת הפונדקית הוציאה להם מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו: **גמ'**

מוסף רש"י
הלתא ריגלי. לשאל
הלכה לחכמים הנאספים
ברגל (חזקוני טו.). דחרירף
סבינא. לג פתוח לו
צבנלא (סמג). אינהו נמי
דמו. פעמים שעושין
עלמס צדקות אדם (גיטין
טו. וסמג אידוורי אידוורי.
על פי עד אחד. שאמר
לה מת בעלך צמדינת הים
(ברכות כו.).

(א) [מולין מת. ע.ו.]. (ב) [שם
ע.ו. ש"ש צפ"ש"ן]. (ג) [צ"ל
מתניתא]. (ד) [מסופתא
דמאי פ"ד]. (ה) [מוס' מיר
פ"א]. (ו) [גיטין ס.]. (ז) [ג'
שם היריות י. כרימות ה.].
(ח) [לעיל קטו. ט]. [צ"ל רבי
יהודה]. (י) [עדות פ"ו
מ"א]. (כ) [לעיל פו. צבורות
מו: שבת קמ"ה. ט]. [גיטין
כג: [מוס' שם פ"ב].
(ט) [נפ"ע מוס' מנחות פד.
ד"ה שומרי מוס' צ"מ נג.
ד"ה לשומרי מוס' סוכה
לע: ד"ה צמ"ה]. (י) [וע'
מוס' סנהדרין מד. ד"ה
חיישין].

כב' ואמר חבל על קולר
של ב"א וב"ר. בר"ק איתא
שהו מהלכין לאנטוכיא:
שם שהיו מהלכין בדרך
ביתר. בר"ק איתא לכרוס
של ביתר: שם הא קמ"ל
דאי משתכחת סתמא
וב"י. ע"י עובדין דף ז ע"ב
תוד"ה אמר רב הונא:

בבשעה בגייסות כך
מקובלני מר"ג: (א) שם
אמר להם לכשפסא
כפונדקיס: (ב) רש"י ד"ה
ונומי לו אמרתי לו כן
הדברים כאשר אמרת
ל"ל וימית הן נמחק:
(ד) תוס' ד"ה ש"ו וכו' מן
הנמתי. י"ב ועיין צמ"ה
שכתבתי צממות ר"פ כל
קידנות דף פד:

קכב:

פּוֹנְדִיקִית עובדת כוכבים (אחת) היתה ומסיחה לפי תומה. וא"ת מאי מיימו רבנן ר'איה מן הפונדקית דהא מסיחה לפי תומה היתה יש לומר דלא היתה ממש מסיחה לפי תומה דמה שהולאה מקלו ומרמילו (מה) [זה] היתה יכולה לעשות כן לעדות ור' עקיבא אמר להס כי אין זה ר'איה דודאי אין לך מסיח לפי תומה גדול מזה כיון דכי מוזימניהו] זכיא כן משמע קצת זירושלמי דקאמר עשו אותה כמסיחה לפי תומה משמע שלא היתה ממש מסיחה לפי תומה אלא שמציאין ר'איה דלא גרעה מעד אחד:

אין בודקין עדי נשים בדרישה וחקירה. פירש רבינו חננאל דקיימא לן כהאי מנא דלא צעי דרישה ומקירה:

הדרן עלך מסכת יבמות

והוא היינו הולכים בדרך ורדף אחרינו גיים ונתלה בייחור של זית ופשהו והחזיר את הגיים לאחוריו אמרתי לו אריה יישר כחך אמר לי מנין אתה יודע שאריה שמי כך קורין אותי בעירי יוחנן ברבי יהונתן אריה דמכפר שיחיא לימים חלה ומת והשיא רבי טרפון את אשתו ורבי טרפון לא בעי דרישה וחקירה והתניא מעשה באדם אחד שבא לפני רבי טרפון להעיד עדות אשה זו אמר אני ונתלה בייחור תאנה ופשהו והחזיר את הגיים לאחוריו אמרתי לו יישר כחך אריה אמר לי יפה כוונת לשמי שכך קורין אותי בעירי יוחנן בן יונתן אריה דמכפר שיחיא אריה אמר ליה לא אלא כך אמרתי לך יוחנן בן יונתן אריה דמכפר שיחיא ורדקק עליו שנים ושלשה פעמים וכיון את דבריו והשיא רבי טרפון את אשתו תנאי היא דתניא אין בודקין עדי נשים בדרישה וחקירה וא דברי ר"ע רבי טרפון אומר בודקין וקמיפלגי בדר' חנינא דאמר רבי חנינא דבב תורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה וחקירה שנאמר ימשפט אחד יהיה לכם ומה טעם אמרו דיני ממונות אין צריכין דרישה וחקירה שלא תנעול דלת בפני לוי ובמאי קמיפלגי מר סבר כיון דאיכא כתובה למשקל כדני ממונות דמי ומר סבר כיון דקא שרינא אשת איש לעלמא כדני נפשות דמי א אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר יוכל בניך למודי ה' רוב שלום בניך:

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות

והא איה חזינו קאמרי לה. אלמא לאו לפי תומה הוי: הוה זכיא. והיינו לפי תומה דקודם ששאלוה התחילה לומר: ונסלה בייחור של סאה. אהו זנוף של תאנה ופסחו לעשות ממנו מקל: פסחו. תקו: ישר כחך אריה. גבור חיל ולב אריה יש לך: יפה כוונת את שמי אריה. שך קורין אותי בעירי: לא כך אמרם לי יוחנן בן יונתן. דורש ומוקר היה אולי הפוך את דבריו לא כך אמרתי לי דמכפר שיחיא אריה שהכפר היו קורין אריה ולא אותו: דרישה. צדיקות כי האי גוונא לכיון את דבריו: ומקירה. זכורה יוס וזכורה שעה: משפט אחד יהיה לכם. וכיון דאשכחן דכמינ דניני נפשות ודרשת ומקרת וגו' (דברים יג) הוא הדין לדיני ממונות: כיון דאיכא כסופה למשקל. כשתנשא על פיהם טעול כמזכה דמספר כתובה ללמוד כשתנשאי לאחר מטלי מה שכתוב ליכי: דיני נפשות דמי. דהנא על אשת איש זנתן הלך עדי נשים בדרישה ומקירה: הכי גרסינן אמר ר' אלעזר אמר רבי חנינא סלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה' וכז שלום בניך:

הדרן עלך מסכת יבמות

תורה אור השלם

- ↑ משפט אחד יקרה לכם בגר באורך יקרה פי אני ין אלהיכם: ויקרא כר כב 2. וכל בניך למודי יי רוב שלום בניך:.
- ↑ ישעיהו גו יג

הגהות הגר"א

[א] גמ' בדרישה ומקירה ר"ע ור"ט אומרים בודקין כל"י (וב"ב רבינו זכאי"ע סי' פ ס"ק עט):

מוסף רש"י

בדרישה ומקירה. גמ' לנזוק את העדים זכאי יוס זכאי שעה הלוי (סנהדרין ב.). שנאמר משפט אחד יהיה לכם. ממונות כנפשות, וכיון דכמינ דרישה ומקירה דיני נפשות, דכמינ דרשת ומקרת, הוא הדין לדיני ממונות (שם ג.). שלא תנעול דלת בפני לוי. שימננו מלהלות, שמה יסור והעדים יטעו ולא תהא עדותן מכוונת ויפסקי (שם)

הדרן עלך מסכת יבמות

במ"ט אמרו דיני ממונות א"צ דרישה ומקירה. דמיא והלכה כרבנן דרביס ניהו. ועוד כיון דמפי אשה ומפי עבר ושפחה משיאין (ב) משום תקנת עגונא הקילו ולא עבדינן דרישה וחקירה וכן פסק הרמב"ם ד"ל:

מא א מיי פי"ג מהל' גירושין הל' יד סגג עשין ג טושי"ע אה"ע סי' פ טע"י טו:
מב ב מיי שס הל' טו טושי"ע שס טע"ה:
בג ג מיי שס הלכה טו כט טושי"ע שס ספ"ח בל:
מד ד מיי פי"ג מהל' עדות הל' א סגג עשין קט טושי"ע ח"מ סימן ל טע"ה א:

תוספות ישינים

ר' עקיבא ור"ט אומרים בודקים. וא"ת לדידהו אמאי לא צעי מקירה דלחא יוס וזכאה שנה ותיבן הקדוש דדרישה [ומקירה] דלחא יוס אינו צעיל לעמוד על זכור העדות שחי מהכי העדות שראו מנעשה א) מה מהנא הן צדיקה אלא איה אלא כדי שיבוא העדים לדי הוה ודוקא דיני נפשות הוא צעידתו ליה כדי להניל את הדין אלא צעידת אשה כי מני צעין דרישה ומקירה כמו דיני נפשות היינו מנוף העדות לצוא לדי אמת כמו כלי שחורים וה"ה אלא אהי יוס לא צריך הכא אלא אהי יוס לא צריך ופסק ר"ת דלא צעין דרישה ומקירה דק"ל כמ"ק:

(א) נראה דל"ל שחי מהכי העדות שאומרים שראו הנשוא ולא אינטיק דרישה ומקירה אלא כדי שיבוא העדים לדי הוה וכו'.

תוס' בודקין מקמאי

תנאי אין חקירה עדי נשים בדרישה וחקירה.

ר"ט ור"ע אומרים בודקין עדי אשה בדרישה וחקירה קא מיפלגי בדר' חנינא דא"ר חנינא ד"ת אחד דיני נפשות ואחד דיני ממונות (דמ"א) ומ"ס כיון דשרינן אשת איש לעלמא כדני נפשות דמיא והלכה כרבנן דרביס ניהו. ועוד כיון דמפי אשה בדרישה וחקירה כדי שלא תנעול דלת בפני לוי מ"ס כיון דאיכא למשקל כתובה כדני ממונות (דמ"א) ומ"ס כיון דשרינן אשת איש לעלמא כדני נפשות דמיא והלכה כרבנן דרביס ניהו. ועוד כיון דמפי אשה ומפי עבר ושפחה משיאין (ב) משום תקנת עגונא הקילו ולא עבדינן דרישה וחקירה וכן פסק הרמב"ם ד"ל:

(ב) נראה דל"ל משאין דמשום תקנת עגונא הקילו הלך לא עבדינן דרישה ומקירה.

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

“ הַדְרִין עֲלֶיךָ מִסֵּכֶת יְבָמוֹת וְהַדְרֶךְ עֲלֶן. דַּעְתָּן עֲלֶיךָ מִסֵּכֶת יְבָמוֹת וְדַעְתָּךְ עֲלֶן. לֹא נִתְנָשִׁי מִיַּיִךְ מִסֵּכֶת יְבָמוֹת וְלֹא תִתְנָשִׁי מִיַּיִן לֹא בְעֲלָמָא הַדִּין וְלֹא בְעֲלָמָא דְאִתִּי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתְךָ אֲמֻנָתֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתֵהָא בְּעוֹלָם הָעָתִיד וְעַמּוּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא. ** חֲנִינָא בַר פִּפְא רְמִי בַר פִּפְא נַחְמֵן בַר פִּפְא אַחָאי בַר פִּפְא אָבָא מְרִי בַר פִּפְא רִפְרִם בַר פִּפְא רְכִישׁ בַר פִּפְא סוֹרְחָב בַר פִּפְא אֲדָא בַר פִּפְא דְרוּ בַר פִּפְא:

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבַרֵי תוֹרְתְךָ בְּפִינוּ וּבִפְּיֹת עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִדְהִיָּה בְּלִנּוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאינוּ וְצִאֲצֵאי עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּלִנּוּ יוֹדְעי שְׁמְךָ וְלוֹמְדי תוֹרְתְךָ: מֵאוֹיְבֵי תַחֲבֻמְנֵי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לְבִי תָמִיד בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חַיִּיתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמַדְנֵי חֻקֶיךָ: אֲמֵן אֲמֵן אֲמֵן סֻלָּה וְעַד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשָּׁמַתְּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְבָּר וְלֹא שָׁמַתְּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׂאֲנוּ מִשְׁכִּימִים וְהֵם מִשְׁכִּימִים. אֲנוּ מִשְׁכִּימִים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁכִּימִים לְדַבְרִים בְּטָלִים. אֲנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אֲנוּ עֹמְלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים. אֲנוּ רְצִים לַחַיי הַעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רְצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׂנֵאָמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידִם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשִׁי דְמִים וּמְרַמָּה לֹא יַחֲצוּ מֵימָהֶם וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי בָּשָׂם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לְסִים מִסֵּכֶת יְבָמוֹת בֵּן תַּעֲזֹרְנִי לְהַתְחִיל מִסֵּכְתוֹת וּסְפָרִים אֲחָרִים וּלְסִימָם לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעִשׂוֹת וּלְקִים אֶת כָּל דְּבַרֵי תְלַמּוּד תוֹרְתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזָכוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאֲמוּרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזוֹרְעי שְׂלֵא תִמוּשׁ הַתוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זוֹרַע זוֹרַע עַד עוֹלָם. וְתִתְקַים בִּי בְּהַתְהַלְכְךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁחַךְ. כִּי בִי יָרְבוּ יְמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יְמִים בִּימִינָה בְּשִׂמְאלָה עֶשֶׂר וְכְבוֹד: יְיָ עוֹז לְעַמּוּ יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֲלָמָא דְהוּא עֲתִיד לְאַתְחַדְתָּא, וְלֹאֲחָיא מַתְיָא, וְלֹאֲסַקָא לַחַיי עֲלָמָא, וְלִמְבָנָא קַרְתָּא דִירוּשָׁלַם, וְלִשְׁכָּלַל הַיְכָלִיהַ בְּגוּהַ, וְלִמְעַקַר פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָהַ מֵאַרְעָא, וְלֹאֲתַבָּא פּוֹלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהַ, וְיִמְלִיךָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהַ וְיִקְרִיהַ, וְיִיַצְמַח פְּרָקְנָה וְיִקְרַב מִשִּׁיחָהוּ. בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמָּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן. יְהֵא שְׁמַה רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלַם וּלְעַלְמֵי עֲלָמֵיא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמַה דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. לְעֲלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמָתָא דְאֲמִיךָ בְּעֲלָמָא, וְאִמְרוּ אֲמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תְּלַמִּידֵיהוֹן וְעַל כָּל תְּלַמִּידֵי תְלַמִּידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מַאן דְּעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא, דִּי בְּאַתְרָא (קְדִישָׁא) הַדִּין וְדִי בְכָל אֲתַר וְאַתַּר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא תְנָא וְחֻסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיי אֲרִיבֵי וּמוֹזְנֵי רְיֹחֵי וּפְרָקְנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אֲמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אֲמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמִיּוֹ הוּא בְּרַחֲמֵיּוּ יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אֲמֵן:

(* פ"י הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפרגא בספר זכיות ח"א פ"ג,

** בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

מסורת הש"ס

(א) גניקתם הדימ והלח"מ צפ"י ג מהל' גירושין דין טו אף בודקין עדי נשים בדרישה ומקירה ר"ע ור"ט אומרים בודקין וכו' וכן היא הגי' צ"י סי' ז וכן איתא בזוספתא סוף פ' י"ד וע' גלח"מ שוכרתי כגז פירוש אסוניה זו ועי' רש"י(א) ט סנהדרין ב: זכ., (ב) ברכות סד. כרימות סח: ממנו לז: מור סי. ז) ז) זל תקרי בניך אלא בניך כן איתא בזכרות סד.

תורה אור השלם

1. משפט אחד יקרה לכם בגר באורך יקרה פי אני ין אלהיכם: ויקרא כר כב 2. וכל בניך למודי יי רוב שלום בניך:.

ישעיהו גו יג

הגהות הגר"א

[א] גמ' בדרישה ומקירה ר"ע ור"ט אומרים בודקין כל"י (וב"ב רבינו זכאי"ע סי' פ ס"ק עט):

מוסף רש"י

בדרישה ומקירה. גמ' לנזוק את העדים זכאי יוס זכאי שעה הלוי (סנהדרין ב.). שנאמר משפט אחד יהיה לכם. ממונות כנפשות, וכיון דכמינ דרישה ומקירה דיני נפשות, דכמינ דרשת ומקרת, הוא הדין לדיני ממונות (שם ג.). שלא תנעול דלת בפני לוי. שימננו מלהלות, שמה יסור והעדים יטעו ולא תהא עדותן מכוונת ויפסקי (שם)

הדרן עלך מסכת יבמות